

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 listopada 2018 r.

Pozwem z dnia 19 lutego 2018 r. (data prezentaty) M. G. i M. P. wnieśli o zasądzenie od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwot po 250 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłat skarbowych od pełnomocnictw.

W uzasadnieniu pozwu wskazali, że na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. dochodzą od pozwanego zryczałtowanego odszkodowania za opóźnienie w podróży. Powodowie wyjaśnili, że w dniu 7 lipca 2017 r. mieli zaplanowany lot o numerze (...) 957 na trasie L. (Francja) – C. (Włochy), który realizowany był przez pozwanego przewoźnika. Lot ten uległ jednak opóźnieniu przekraczającemu 3 godziny po planowanym czasie przylotu. Pozwany, pomimo wezwania do zapłaty, nie zapłacił odszkodowania na rzecz powodów (pozew - k. 3-9).

Referendarz Sądu w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. (nakaz zapłaty - k. 28).

W ramach sprzeciwu od nakazu zapłaty pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej wskazując, że powodowie dokonali cesji przysługującej im wierzytelności dotyczącej odszkodowania za opóźniony lot na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. (sprzeciw od nakazu zapłaty -k. 34-37)

W odpowiedzi na sprzeciw powodowie podnieśli, że posiadają legitymację czynną do występowania w sprawie i wskazali, że zgodnie z postanowieniami warunków umowy A. H. z chwilą udzielenia pełnomocnictwa procesowego nastąpiło zwrotne przeniesienie przysługujących spółce praw na rzecz powodów (odpowiedź na sprzeciw – k. 53-53v).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. G. i M. P. mieli zaplanowany na dzień 7 lipca 2017 r. lot nr (...) 957 na trasie z L. (Francja) do C. (Włochy) nr rezerwacji (...), realizowany przez pozwanego przewoźnika (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Lot ten uległ opóźnieniu wynoszącemu ponad trzy godziny (okoliczności niekwestionowane przez strony, dowody: karty pokładowe - k. 16, zawieszki bagażowe – k. 17).

W dniu 10 lipca 2017 r. pomiędzy M. P. (cedentem) będącą pasażerem linii lotniczych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o nr rezerwacji (...) a A. (...) z siedzibą w H. Kongu (cesjonariuszem) zawarta została umowa cesji wierzytelności, na mocy której cedent przelał na cesjonariusza wierzytelność z tytułu roszczenia o odszkodowanie z tytułu opóźnienia/odwołania lotu na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady – Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 oraz Konwencji Montrealskiej z 1999 r. Integralną (dowód: umowa cesji wraz z tłumaczeniem przysięgłym - k.39, 46-47).

W dniu 2 sierpnia 2017 r. pomiędzy M. G. (cedentem) będącą pasażerem linii lotniczych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o nr rezerwacji (...) a A. (...) z siedzibą w H. Kongu (cesjonariuszem) zawarta została umowa cesji wierzytelności na mocy, której cedent przelał na cesjonariusza wierzytelność z tytułu roszczenia o odszkodowanie z tytułu opóźnienia/odwołania lotu na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady – Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 oraz Konwencji Montrealskiej z 1999 r. zgodnie z warunkami ogólnymi umowy (dowód: umowa cesji wraz z tłumaczeniem przysięgłym - k.38, 48-49, AirHelp warunki umowy – k. 54-55v).

Pismem z dnia 13 listopada 2017 r. powodowie reprezentowani przez pełnomocnika wezwali (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. do zapłaty kwot po 250 euro, w terminie 7 dni, na wskazany numer rachunku bankowego A. (...) z siedzibą w H. Kongu, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego (dowody: przedsądowe wezwanie do zapłaty - k. 20-21, potwierdzenie nadania – k. 22, potwierdzenie odbioru – k. 23-24, AirHelp warunki umowy – k. 54-55v).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów oraz ich kserokopii złożonych do akt sprawy. Okoliczności stanu faktycznego jako przyznane przez stronę przeciwną, Sąd na podstawie art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. uznał za udowodnione, ponadto znajdują one potwierdzenie w złożonych do akt dokumentach, co do wiarygodności których Sąd nie miał wątpliwości, ponieważ składają się na spójny, logiczny, korelujący ze sobą obraz stanu faktycznego poddany ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie.

W ocenie Sądu za dowód w sprawie nie mogły posłużyć złożone pozwanego dokumenty sporządzone w języku francuskim (k. 15,19) oraz w języku angielskim (k. 25-26), które nie zostały przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego na język polski na potrzeby niniejszego postępowania. W sądach polskich językiem urzędowym jest język polski (art. 5 § 1 p.u.s.p.). Oznacza to, że wszystkie dowody sądy muszą przeprowadzić w języku polskim. Dotyczy to także dokumentów, co oznacza, że dowód z dokumentu sporządzonego w języku obcym sąd przeprowadzi dopiero po przetłumaczeniu go na język polski przez tłumacza przysięgłego. Sąd nie może zatem oprzeć się na dowodzie z dokumentu sporządzonym w języku obcym. Istotnie zgodnie z art. 256 k.p.c. sąd może zażądać, aby dokument w języku obcym był przełożony przez tłumacza przysięgłego. Nieskorzystanie przez sąd z tego uprawnienia, nie pozwala jednak na skuteczne postawienie zarzutu naruszenia tego przepisu. To w interesie strony, składającej wnioski o dopuszczenie dowodu z dokumentu, jest złożenie tego dokumentu w takiej formie, która umożliwia wykorzystanie go jako materiału dowodowego, to strona powinna zadbać zatem o to, aby dokument sporządzony w języku obcym został przetłumaczony na język polski (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 28 października 2014 r., I ACa 504/14, Lex nr 1552116).

Na marginesie wskazać należało jednak, że okoliczności w zakresie których dokumenty w języku francuskim i angielskim zostały przedłożone, tj. fakt opóźnienia oraz wezwanie do zapłaty, mając na uwadze oceny prawne dokonane przez Sąd, nie były istotne z punktu widzenia zasadności powództwa i w związku z tym Sąd nie wzywał powodów do przedłożenia ich tłumaczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę prawną dochodzonego przez powodów żądania, stanowiły przepisy Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz. U. UE L z dnia 17 lutego 2004 r.).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 powołanego rozporządzenia w przypadku odwołania lotu, pasażerowie, których to odwołanie dotyczy:

- 1) otrzymują pomoc od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 8;
- 2) otrzymują pomoc od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. a) i art. 9 ust. 2, jak również, w przypadku zmiany trasy, gdy racjonalnie spodziewany czas startu nowego lotu ma nastąpić co najmniej jeden dzień po planowym starcie odwołanego lotu, pomoc określoną w art. 9 ust. 1 lit. b) i c);
- 3) mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 7, chyba że:
 - i) zostali poinformowani o odwołaniu co najmniej dwa tygodnie przed planowym czasem odlotu; lub

ii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed planowym czasem odlotu i zaferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot najpóźniej dwie godziny przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowym czasie przylotu; lub

(...) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu.

Stosownie zaś do art. 7 ust. 1 rozporządzenia: „W przypadku odwołania do niniejszego artykułu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości: a) 250 EUR dla wszystkich lotów o długości do 1.500 kilometrów; b) 400 EUR dla wszystkich lotów wewnątrzspółnotowych dłuższych niż 1 500 kilometrów i wszystkich innych lotów o długości od 1 500 do 3 500 kilometrów; c) 600 EUR dla wszystkich innych lotów. Przy określeniu odległości, podstawą jest ostatni cel lotu, do którego przybycie pasażera nastąpi po czasie planowanego przylotu na skutek opóźnienia spowodowanego odmową przyjęcia na pokład lub odwołaniem lotu.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozpoznania zgłoszonego przez pozwanego zarzutu braku legitymacji czynnej, jako zasadniczej kwestii przesądzającej o wyniku całego postępowania, zważywszy, że jego uwzględnienie skutkuje oddaleniem powództwa a limine bez względu na zasadność pozostałych podnoszonych zarzutów. Strona ma legitymację procesową wówczas, gdy na podstawie przepisów prawa materialnego jest uprawniona do występowania w określonym procesie cywilnym w charakterze powoda lub pozwanego, to jest gdy z wiążącego strony procesu stosunku prawnego wynika zarówno uprawnienie powoda do zgłoszenia konkretnego żądania, jak również obowiązek pozwanego do jego spełnienia. Legitymacja procesowa stanowi przesłankę materialnoprawną, Sąd dokonuje oceny jej istnienia w chwili orzekania co do istoty sprawy (wyrokowania), a brak legitymacji procesowej - czynnej bądź biernej – prowadzi do oddalenia powództwa. Przy tym Sąd zobowiązany jest z urzędu badać legitymację stron do występowania w procesie na każdym etapie postępowania.

W ocenie Sądu zasadny okazał się zarzut braku legitymacji czynnej.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, że w niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości, że powodowie M. G. i M. P. skutecznie zawarli z A. (...) umowy cesji wierzytelności dotyczące odszkodowania za opóźniony lot o nr (...) 957 z dnia 7 lipca 2017 r. z L. do C.. Niekwestionowany pozostawał fakt, że lot realizowany przez pozwanego, którego uczestnikami byli powodowie, był opóźniony, przy czym czas opóźnienia wynosił ponad 3 godziny. Nie budziło również wątpliwości, że przedmiotowy lot miał charakter wspólnotowy, a odległość liczona metodą po ortodromie, pomiędzy lotniskiem w L. a portem lotniczym w C. wynosiła mniej niż 1.500 kilometrów. Kwestią sporną pozostawało natomiast to, czy między pasażerami a (...) doszło do cesji zwrotnej wskazanej wierzytelności, warunkującej legitymację czynną powodów w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 509 § 1 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.). Od „klasycznego przelewu”, o którym mowa w art. 509 k.c. należy odróżnić umowę o powierniczy przelew wierzytelności, która mimo wielu podobieństw, zawiera pewne zasadnicze odmienności, co do swojego charakteru, a przede wszystkim celu jej zawarcia.

W wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 grudnia 2012 r. (sygn. akt I ACa 432/12, LEX nr 1281046) wskazano, że istotnym celem umów o powierniczy przelew wierzytelności jest z reguły ściągnięcie wierzytelności od dłużnika przez jej nabywcę (cesjonariusza) i następnie przekazanie należności wierzycielowi (cedentowi). Konstrukcja takiej umowy powierniczego przelewu w celu wyegzekwowania wierzytelności polega na tym, że wierzyciel (cedent) przelewa wierzytelność na cesjonariusza, aby ten ostatni ściągnął należność od dłużnika i wydał pierwotnemu wierzycielowi (cedentowi) uzyskane świadczenie, ale z zachowaniem określonych umową reguł. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2017 r. (III CZP 61/16, LEX nr

2415568) strony stosunku wewnętrznego mogą zastrzec powrotne przejście wierzytelności na wierzyciela w razie niewyegzekwowania od dłużnika przelanej wierzytelności, wprowadzając do umowy warunek rozwiązujący (art. 89 k.c.) lub obowiązek powiernika przeniesienia z powrotem wierzytelności na zbywcę. W pierwszym przypadku wierzytelność bez konieczności składania oświadczenia woli o przeniesieniu wierzytelności z powrotem na zbywcę (samoistnie) powraca do cedenta na skutek ziszczenia się warunku rozwiązującego, natomiast w drugim przypadku zawarta umowa skutkuje powstaniem zobowiązania do przelewu, wymagającego dokonania odrębnej czynności prawnej.

Powodowie wywodzili swoją legitymację czynną do występowania w niniejszym postępowaniu ze zwrotnej cesji wierzytelności, znajdującej oparcie w treści art. 3 pkt 5 warunków umowy, zgodnie z którym „W przypadku korzystania na Drodze Sądowej z usług pełnomocnika procesowego Klient wyraża zgodę na udostępnienie pełnomocnikowi przez firmę (...) wszelkich danych przekazanych firmie (...) przez Klienta oraz na przekazywanie przez pełnomocnika procesowego firmie (...) wszelkich informacji dotyczących prowadzonej sprawy. W przypadku, gdy sąd wymaga odrębnego certyfikatu autoryzacji, pełnomocnictwa, oświadczenia prawdy, dokumentu cesji lub innego dokumentu, Klient zobowiązuje się do podpisania tychże dodatkowych dokumentów. W przypadku gdy Klient po podpisaniu Dokumentu Cesji podpisze certyfikat autoryzacji, Pełnomocnictwo, Umowę o świadczenie usług prawnych albo podobny dokument, sprawa zostaje automatycznie przekazana Klientowi”.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie podziela jednak stanowiska strony powodowej, albowiem treść przytoczonego postanowienia umownego jest niejasna, nieprecyzyjna oraz wewnętrznie sprzeczna, przez co budzi uzasadnione wątpliwości interpretacyjne. Zgodnie zaś z treścią art. 385 § 2 k.c. wzorzec umowy powinien być sformułowany jednoznacznie i w sposób zrozumiały.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, że z treści art. 3 ust. 5 warunków umowy nie wynika, aby cesjonariusz AirHelp zobowiązał się do zwrotnego przeniesienia praw na rzecz pasażerów w razie niewyegzekwowania od dłużnika przelanych wierzytelności, ani aby zastrzeżono jakiegokolwiek warunek rozwiązujący, skutkujący powrotnym przejściem wierzytelności na rzecz pasażerów. Dodatkowo, sformułowania zastosowanego wzorca umownego posługują się kilkoma terminami na określenie tego samego elementu stosunku prawnego, co wyklucza uznanie za zasadną interpretację zaproponowaną przez stronę powodową. Należy zauważyć, że z art. 1 pkt 1.5 słownika zawartego w warunkach umowy wynika, że upoważnienie jest utożsamiane z pełnomocnictwem jak również z innym rodzajem umowy zawartej między poszkodowanym pasażerem a podmiotem, na którego rzecz została dokonana cesja wierzytelności, w tym także umową o świadczenie usług prawnych. Z kwestionowanego postanowienia nie wynika natomiast, aby udzielenie pełnomocnictwa powodowało automatyczne przeniesienia praw na rzecz klienta, skoro zgodnie z art. 1 pkt 1.5 pełnomocnictwo jest tożsame z upoważnieniem AirHelp i jej partnerów do działania na rzecz Klienta.

Zdaniem Sądu treść cytowanych warunków umowy nie zawiera również elementu oświadczenia woli cesjonariusza, a jedynie pewną regułę interpretacyjną, która nie może służyć wykreowaniu nowego stosunku prawnego, jakim jest zwrotny przelew wierzytelności

Należy również pamiętać, że zgodnie z art. 65 § 1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (art. 65 § 2 k.c.). Nie sposób uznać, aby celem umowy stron było dokonanie zwrotnego przeniesienia praw na rzecz pasażerów, skoro przeczy temu treść warunków umowy. Woli stron umowy nie można również wyinterpretować z brzmienia wskazanego postanowienia, które posługuje się nieprecyzyjnym i niezdefiniowanym pojęciem „automatycznego przekazania sprawy klientowi”. Dodatkowo z art. 3 pkt 5 warunków umowy nie wynika, udzielenie jakiego pełnomocnictwa miałyby skutkować zwrotną cesją wierzytelności na rzecz powodów, ani nawet że wystąpienie takiego skutku w razie jego udzielenia zostało zastrzeżone.

Mając na uwadze przedstawione wyżej okoliczności Sąd uznał zatem, że powodowie nie wykazali, że zawarli z (...) umowę zwrotnego przeniesienia praw i w związku z tym nie wykazali również swojej legitymacji czynnej do wystąpienia z powództwem przeciwko pozwanemu przewoźnikowi.

Mając na uwadze całokształt przedstawionych powyżej okoliczności Sąd oddalił zgłoszone powództwa w całości, o czym orzekł w sentencji.

Z. ądzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powodów a pozwanemu z pouczeniem o apelacji.